

MESUT SABRİ VE TÜRKLÜK DAVASI

Prof.Dr. Saadettin GÖMEÇ

Hepimizin yakından takip ettiği üzere 21. yüzyıla girmeden önce, Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla dünya yeniden şekil almaya başladı. Sovyetlerin ya da Rus İmparatorluğunun kısmen parçalanması, birtakım devletlerin ortaya çıkmasına sebep oldu ki, bunlardan birkaçı da bizim soydaşlarımız olduğundan yürekten sevindik. Fakat gerçek olan, dünyanın çehresinin değişimi epey bir vakit daha devam edecektir. Özellikle Amerika'daki 11 Eylül saldırısı bahane edilerek, bu devletin Asya'da Rusya'nın nüfuzu kırıldıktan sonra, söz sahibi olmak için doğrudan müdahalesi, ülkeleri tekrar kutuplaşmalara itmektedir. Aslında Amerika Birleşik Devletlerinin Avrupa'da, İngiltere'den başka hakiki manada tek bir dostu yok iken, dünyanın süper gücü durumuna gelen bu ülkeyi hiçbir devlet karşısına almaya cesaret edemedi. İster-istemez pekçok ülke Amerika'nın yanında olduğunu beyan etti. Fakat burada bizim için büyük önem arz-eden husus, dünyanın gözünü diktiği bu yerlerin, Türklüğün coğrafyası olmasıdır. Öyle ise Türk dünyasının birşeyler yapması gerekir. Mevcut idarecilerin ileriye görebilecek yetenekte olmayışı sebebiyle, onlara bazı gerçekleri gösterecek, Türkçülerin ön plana çıkması lazımdır ki, Türk milliyetçileri geçmişte de bu görevlerini eksiksiz yerine getirmişlerdir. Ama maalesef çoğu zaman bu Türkçülerin fikirlerine itibar edilmediğinden, iş işten de geçmiştir.

Tarihte Osmanlı Devleti'nin doğudan çok batıya yönelmesinin sebebi, herhalde cihad yapabilmesi için müsait olan hristiyan devletlere ait toprakların batıda bulunmasıdır. Bu büyük Türk hanedanı sadece kendisine doğudan tehdit geldiğinde yönünü bu tarafa çevirmiştir. Buna bağlı olarak, Osmanlı Devleti'nin Türkistan Hanlıklarıyla irtibata geçmesinin nedeni ise, Doğu ve Batı Türklüğü arasında bir bıçak gibi duran Safevilerin Şii hakimiyetidir. Elbette ki Osmanlı Devleti, doğuda Türkistan denilen coğrafyada, kendi ata yurtlarında soydaşlarının ve dindaşlarının olduğunu biliyordu. En azından Türkistanlı hacılar, kutsal topraklara giderken, Osmanlı topraklarından geçiyorlardı ve bu yolla da olsa, Osmanlı devlet adamları Türkistan hakkında bilgi sahibi oluyordu.

Bununla beraber, Osmanlı Devleti ve Doğu Türkistan münasebetleri açısından meşhur Kaşgar Hanlığı zamanı çok önemlidir. Osmanlı Devleti Kaşgar Hanlığına karşı elinden gelen yardımı göstermiştir, fakat 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbinin Türklerin aleyhine sonuçlanması, bu Türk devletinin kolunu-kanadını kırdı.

Geçmişte Osmanlı Devleti'nin olduğu gibi, bu gün de Türkiye Cumhuriyeti'nin Türk topluluklarıyla ilgisini kimse inkar edemez, ancak bu elbette Türk milliyetçilerinin istediği ölçüde değildir. Bunu da Türkiye Cumhuriyeti'nin içinde bulunduğu şartlara bağlamak lazımdır. Tarihte ve günümüzde, zaman zaman Türk dünyasının çeşitli yerlerinden zeki ve istikbal vaad-eden gençler; Türklerin şu anda ve eskiden en modern devletleri diyebileceğimiz Osmanlı ile Türkiye Cumhuriyeti'ne ilimlerini ve tecrübelerini artırmak amacıyla gelmişlerdir. İşte ben burada bunlardan birisi, kısaca Türk milletinin birliği ve beraberliği için çalışmış, bir büyük Türkçü Mesut Sabri Baykuzı'nın siyasi faaliyetleri ve fikirleri üzerinde duracağım.

1887 senesinde, Kulca ilçesinin bir köyünde doğan ve 1952'de türlü cefalar çektikten sonra vefat eden Mesut Sabri Bey, karşımıza iki özelliğiyle çıkmaktadır. Bunlardan birisi onun siyasetçi tarafı, diğeri ise fikir adamlığı ve eğitimci yönüdür.

Bilindiği üzere daha I. Dünya Savaşı'nın öncesinde, Doğu Türkistan coğrafyasında Türkçülük hareketleri başlamış idi. Bu oluşum 1931 yılında, Kumul'da (Hami) bir isyanın patlak vermesiyle neticelendi. Ardından 1933'te Doğu Türkistan'da "Milli İhtilal Komitesi" teşkil edildikten sonra, Şarki Türkistan Türk-İslam Cumhuriyeti kurulmuştu. Fakat bu cumhuriyet üç cephede savaşmak zorundaydı. Bir yanda Çinliler, bir yanda Ruslar, bir yanda da Müslüman Dunganlar vardı. Dunganların kullanılarak Türklere karşı bir katliama girişilmesi ve Rusya'nın 20.000 kişilik orduyla, zırhlı araçları Çinlilerin emrine vermesi, bu hareketin sindirilmesine yardımcı oldu. Daha sonra özellikle Doğu Türkistan'daki Kazak Türklerinin büyük bir kısmının kaçtığını görüyoruz. Yukarıdaki hareketin içinde de bulunan Mesut Sabri Bey, Çin'e gelip, İsa Yusuf (Alptekin) ve Mehmed Emin (Bugra) ile irtibata geçmiş, 1935 yılında Çin'in devlet konseyi üyeliğine kadar yükselmişti. Mesut Bey, mümkün olduğu kadar Çin'in Doğu Türkistan'ı sömürme politikalarına karşı çıkmış, hatta Çin hükümetinin Doğu Türkistan'a asker ve göçmen gönderme faaliyetine karşı arkadaşlarıyla beraber hükümete 28 maddeden oluşan ve aralarında Doğu Türkistan'daki halka Türk denilmesi ve özerklik verilmesi yolunda şartlar bulunan bir muhtıra sunmuştur.

II. Dünya Savaşının sonlarına doğru, 1944'te Müstakil Şarki Türkistan Cumhuriyeti ilan edildi, fakat bu sırada savaş Rusların lehine dönmekte, maalesef Türkiye'de de Türk Dünyasının manevi lideri ve babası Atsız Beg hapse atılmaktaydı. Ruslar, Doğu Türkistan'daki bu olaylara da müdahale ettiler. 1946'da, Türk milliyetçileriyle Çinliler arasında bir barış yapıldı. Cumhuriyetin başındaki Ali Han Töre kaçırıldı ve sonra da öldürüldü. Bu esnada Dr. Mesut Sabri Bey Doğu Türkistan'da umumi vali, İsa Yusuf da genel sekreter olmuştu. Bu hükümet için herkes elinden gelen gayreti göstermesine rağmen, ne yazık ki

yine Türklerin tam manasıyla bir araya gelemedikleri görüldü. Türk milliyetçileri herşeye karşın ilk icraatlarını eğitim ve kültür alanında yaptılar. Türk halkının bilinçlendirilmesi, milli ruhun aşılması için çalışmalara başlandı. Türklerin ata yurdunun Türkistan olduğu, adlarına Türk denildiği gibi yüce değerler öğretildi.

Ancak bu mutlu günler de uzun sürmedi. 1949'da Çin'deki iç çekişmeyi kazanan komünistler, Doğu Türkistan'ı yeniden işgal ederek, binlerce Türk'ü öldürdüler. Yüzbinlercesini ana vatanlarından sürdüler. Komünistlerin Çin'de hakimiyetinden 1953 yılına kadar, aralarında Mesut Sabri gibi aydın ve ileri gelenler de olmak üzere yüzbinden fazla Türk çeşitli işkencelere maruz kaldılar veya öldürüldüler.

Mesut Sabri Bey'in evvelce de söylediğimiz gibi, diğer bir özelliği fikir adamlığı ve eğitimcilik yönüdür. Türk kültürüne ve anlayışına uygun olarak, Türkiye'de bulunduğu sürece içinde bulunduğu Türkçülük akımının tesiriyle, bazı mefhumların izahında ve toplum hayatına yerleşmesinde büyük gayret göstermiştir. Bunlar millet, ülke, din gibi kavramların etrafında yoğunlaşmaktadır. Türk milletinin geleceği hususunda son derece ümitlidir. Çünkü o zamanlar 100 milyonluk Türk Dünyasının, Adriyatik Denizi'nden Çin Seddi'ne (Türk Seddi demek daha doğrudur) kadar Türkçe konuştuğunu ve bu büyük kitlenin bir araya gelmesi halinde önünde hiçbir gücün duramayacağını görmüş ve bunu göstermeye çalışmıştır.

Millet ve devlet bilinci konularında O, Atsız Beg ile aynı düşüncelere sahiptir. Mesut Sabri, "bir milletin ülkesinde cesur bir milli bilinç olmazsa, o millet zayıf ve güçsüzdür. Tanrı'nın yasağı böyle milletlere cezasını vermektir. Bu yasa, ezmeyen ezilir, diyen yasadır", demiştir. Atsız Beg de ondan biraz önce, "büyüme istemeyen millet küçülmeye mahkumdur" ve "kan dökmeyi bilenler hükmeder topraklara" demiyor mu? Dr. Mesut Sabri Bey; "bir milletin varlığını devam ettirmesinin en önemli unsurlarından birisinin diline sahip olmak olduğunu; Türk çocuğunun dilini, milletini, Türklüğünü sevmesi ve bunlarla gurur duyması gerektiğini" her zaman dile getirmiştir. Yine büyük ülkü adamlarının tek düşüncesi onda da hakimdir. "İnsanın kendi hayatının geçici olduğu, herkesin ölecek mezara gideceği, ancak kahramanların ölmeyeceğini" söylemektedir. Yani o da bir anlamda;

"Yurt ve şeref uğrunda sen seril de yerlere,
Varsın hiçbir dudakta anılmasın er adın" (Atsız)
demektedir.

Mesut Sabri Bey, bir milletin kalkınmasında en önemli şeyin eğitim ve kültür seviyesinin yükseltilmesi olduğunu bildiğinden, Doğu Türkistan Türklerinin eğitim meselelerinin de gönüllü işçisi olmuştur.

Bugün Türkiye ve Türk milleti zor günler yaşıyor. Adeta içirimizden ve dışarımızdan düşmanlarla kuşatılmış gibiyiz. Türk Tanrısı'nın Türk'e kızgınlığı var. Ne zaman ki, Türk gibi olur, Türk gibi davranırsak üzerimizdeki felaketler kalkacaktır.

Sadece Türkiye'de değil, kargaşa ve buhran. Bütün Türk dünyası ne yaptığını bilmiyor. Güya 21. Yüzyıl Türk asrı olacaktı! Bu gidişle 21. Yüzyılın sonunu pek zor görürdük, ama yine de Türk Tanrısı'nın müjdesi sayesinde avunuyoruz: “*Yukarıda mavi gök çökmedikçe, aşağıda yağız yer delinmedikçe, ey Türk senin ilini ve töreni kim bozabilir?*” Kırgız ile Özbek sanki soydaş değilermiş gibi birbirlerinin boğazlarına sarılmışlar. Özbekler, kışın en şiddetli zamanında Kırgızların doğalgazlarını keserek onları donmaya terk ederken; Kırgızlar da yazın en sıcak ayında Özbeklerin sularını vermeyip, onları kavurucu sıcak ile baş-başa bırakıyorlar. Böyle kardeşlik mi olur? Türkmenler, Azerbaycan Türkleriyle yine düşman olmuşlar. Azerbaycan'daki elçiliklerini kapatarak Ermenistan'da temsilcilik açıyorlar ve Ermenilerin yanında olduklarını gösteriyorlar. Hiç böyle kardeşlik mi olur? Kazak Türkleriyle, Özbek Türkleri sonunda ölüm bile olsa, asla bir araya gelmeyeceklerini söylüyorlar! Yiğit Elçi Bey'i hep birlikte biz öldürmedik mi? O, er kişiyi yüce davasında yalnız bırakmadık mı? Ölüm döşeginde bile Türklerin bir gün birleşeceğini hayal eden bir büyük insandı o! Yüzyılda bir önümüze çıkan tarihi fırsatları elimizin tersiyle itmedik mi? Çin'in öncülük ettiği ve ilk başta “Shangay Beşlisi” olarak ortaya çıkan, daha sonra Özbekistan'ın da katılımıyla (Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan) Shangay Altılısı haline gelen, bu Asya'daki yeni siyasi oluşum, aslında tamamen Türklerin aleyhine olmasına rağmen, maalesef Türk Cumhuriyetleri buna balıklama atladılar. Çin'in buradaki tek amacı, andlaşma devletleriyle Doğu Türkistan'ı kontrol etmek ve bu cumhuriyetlerden Doğu Türkistan'a yapılacak yardımların önünü kesmektir. Kim ne derse desin, bunun mantıklı başka bir izahı yoktur. Elbette ki, böyle günü birlik politikalarla ve düşüncesizce idare edilen ve aynı ana ile babadan türeyen Bozkurt nesline Türk Tanrısı lanet edecektir. Geçmişte yaptığımız hataların başımıza neler açtığını ne çabuk unuttuk. Rus zulmünden sanki yeni kurtulmadık!

Daha dün ortaya çıkmış milletler ve devletler dünyanın efendiliğine soyunmuşlar, bir zamanlar Türklerin yaptığı işi yapmaya kalkışıyorlar da, 200 milyonluk Türk Dünyası oturmuş onları seyrediyor, olacak şey mi?

Biz dünyanın idaresini bıraktığımızdan beri, dünya huzur görmedi. Türk'ün görevini icra etmek için öne çıkan hiçbir millet, bu işi layıkıyla yapamadı. Dünyayı idare etmek sadece Türk'e yakışıyor. O zaman neden biz böyleyiz!

Türkçüler üzerlerine düşen görevleri en iyi yapmak zorundadırlar. Bu Türkçülüğün en önemli şartlarından birisidir. Çevreye iyi görünmek için değil, yarın atalarının huzurunda hesap verebilmek için! Bugün hepinizin şahit olduğu üzere, sayımız çok azdır. Ama bunun da zerre kadar önemi yok. Ha on olmuşuz, ha on tümen! On kişi de olsak, on tümen de olsak Türk milletinin ve devletinin sonuna kadar emrindeyiz.

“Mesut Sabri ve Türklük Davası”, (Y.Ç), **Dolunay**, 4/10, Ankara 2002